

Tačno pre dva veka, 06. maja 1818. godine u manastiru Vračevšnica, na Đurđevdanskoj skupštini, na predlog kneza Miloša Obrenovića, nahijski knezovi su aklamacijom odlučili da Kragujevac, koji je u to vreme imao 193 kuće i 378 poreskih glava, bude prestonica Srbije. Za to je postojalo nekoliko razloga: bio je dovoljno udaljen od turskih garnizona, imao je povoljan geografski položaj i homogeno stanovništvo.

Period od 1818. do 1841. najznačajniji je u njegovoj istoriji. Razvoj vojne industrije uzdigao ga je ekonomski, a osnivanje institucija, temelja srpske državnosti, uticao je na razvoj naučnog i kulturno-prosvetnog razvoja grada i savremene Srbije. Prestona vremena i vlast Obrenovića preobrazile su ovu tursku kasabu u evropski grad. Podignut je Dvorski kompleks koji je obuhvatao staru Miloševu pridvornu crkvu čiji je ikonostas do danas očuvan, Milošev konak srušen u bombardovanju 1941., Šareni konak knjeginje Ljubice i Amidžin konak, jedini sačuvan objekat iz tog vremena. Tu je Dimitrije Davidović, knežev sekretar 1835. napisao prvi moderan - Sretenjski ustav, jedan od najliberalnijih ustava ondašnje Evrope. Ovaj dan se slavi kao Dan državnosti Srbije. U Kragujevcu je osnovana prva sudska ustanova (1820), prvi Licej (1838), preteča Univerziteta u Beogradu, prva srpska Gimnazija (1833), prva zanatlijska i prva učiteljska škola. Osnovan je i „Knjaževsko-serbski teatar“ pod upravom Joakima Vujića (1835), prvi profesionalni orkestar „Knjaževsko-serbska banda“ (1834), otvorena prva galerija slika (1823), prva zbirka knjiga (1826), prva muzejska zbirka (1837), prva škola slikanja, prvo pevačko društvo, prva škola igranja, prvi bilijar i prve igre na sreću... U Kragujevcu su štampane prve „Novine Serbske“ (1834), prva apoteka (1822), a u Čaurnici Vojnotehničkog zavoda upaljena je prva električna sijalica u Srbiji (1884). Spektaklu su prisustvovali kralj Milan Obrenović i kraljica Natalija,... Kragujevac je prvi grad u Srbiji u kojem je organizovan bal (26. oktobra 1834).

Zato su u centralnom događaju obeležavanja Dana grada, na Đurđevdan 2018. - Đurđevdanskom karnevalu, učestvovali, aktivno ili pasivno svi Kragujevčani, kako bi na najsvečaniji način podsetili na zlatne stranice istorije Srbije ispisane u ovom gradu. Glavnim ulicama grada, od Saborne crkve duž Ulice Kralja Aleksandra I Karađorđevića do Skupštine grada i Trga slobode svečanu povorku prevodili su bajkeri Moto kluba „Smak“, za njima su išli NVO „KUM“, Klub ljubitelja Vespi, AFA „Svetozar Marković“ (osnovano 1977), Karnevalska grupa iz Leskovca (osnovana 2006), Karnevalska grupa iz Kruševca „Čarapanski osmeh“, gosti iz OŠ „Miladin Mitić“ i „Braća Aksić“ iz Gračanice, gosti iz Lajkovca i Batočine, čuvari srpske tradicije Srpski ansambl „Smilje“, gradski hor „Mali Liceum“, PU „Nada Naumović“ (ove godine obeležava 70 godina postojanja sa devet vrtića i 2.500 dece), privatne PU „Petar Pan“ iz naselja Bagremar, PU „Beli Anđeo“, „Vini Pu“, „Đurđevdan“, „Vrabac“, „Svet mašte“, male kreativce i

buduće umetnike Dečji hor i Mala škola muzike u okviru Doma omladine „Kragujevac“, Školica stranih jezika „IBIS 4KIDS“, Dečji hor „Amadeus“, Baletska škola „Luj Davičo“, zatim Udruženje za pomoć deci i mladima sa smetnjama u razvoju „Sveti Vasilije Veliki“. Plesni klubovi „Fiesta“, „Aplauz“, „La Luna“ i „Dolls“, predvodili su učenike kragujevačkih osnovnih škola: „Radoje Domanović“, „Moma Stanojlović“, „Julijana Ćitić“, „Prota Stevan Popović“, „Sreten Mladenović“, „19. oktobar“, „Stanislav Sremčević“, „Treći kragujevački bataljon“, „21. oktobar“, „Miloje Simović“, „Dragiša Luković Španac“, „Svetozar Marković“, „Milutin i Draginja Todorović“, „Đura Jakšić“, „Vuk Stefanović Karadžić“, „Dositej Obradović“, „Mirko Jovanović“, „Sveti Sava“, „Jovan Popović“, „Živadinka Divac“, „Dragiša Mihajlović“, „Natalija Nana Nedeljković“, te Školu za osnovno i srednje obrazovanje „Vukašin Marković“ i Školu sa domom za učenike oštećenog sluha u Kragujevcu.

Srednje škole predvodila je Prva kragujevačka gimnazija (od 2008. sa statusom škole od posebnog interesa za RS), Druga kragujevačka gimnazija, najmlađa, ali po nastavnom programu vrlo ambiciozna, Muzička škola „Dr Miloje Milojević“ (osnovana 1848), Ekonomska škola (1943), Medicinska škola „Sestre Ninković“ (1947), Prva tehnička škola (1941), Druga tehnička škola, Politehnička škola (1854), najstarija stručna škola na Balkanu, Turističko-ugostiteljska škola „Toza Dragović“ (1949) – ŠUP. Univerzitet u Kragujevcu, osnovan 21. maja 1976. reprezentovali su Pravni (sa četiri studijska programa), Ekonomski (pet akreditovanih studijskih programa), Mašinski fakultet (15 studijskih programa), Fakultet medicinskih nauka (sa osam), Filološko-umetnički fakultet (24 akreditovana studijska programa) i Prirodno-matematički fakultet (19 akreditovanih studijskih programa). Predstavili su se i kragujevački sportisti: Bejzbol klub Divlji vepovi - Wild Boars, FK Radnički 1923, SPD kragujevački vaterpolo klub „Radnički“ d.o.o., ŽKK „Radnički“ najstariji i najbrojniji ženski košarkaški klub u gradu, KK Radnički 1950, Škola sporta „Foka“, SK MVP, SPD Rukometni klub Radnički 1964 d.o.o., SK „NIKA 2015“, „Pek Gora“, PD „Žeželj“; Sledili su ih Udruženje građana Ekspres i humanitarni radio, Klub akcijaša i volontera - KAVK, Društvo srpsko-palestinskog prijateljstva, Udruženje gluvih i nagluvih Šumadijskog okruga Kragujevac, Udruženje ljubitelja Fića. Gradom su prodefilovali i predstavnici gradskih institucija: Vojske Srbije, Policije Kragujevac, Društva dobrovoljnih vatrogasaca Kragujevca, Zastava oružje, Komunalne policija, Zavoda za hitnu medicinsku pomoć koji je proslavio 35 godina rada, KJP „Čistoća“, Gradsko sajmište „Kragujevac“, Vodovod i kanalizacija sa decom zaposlenih u ovoj instituciji. Prikazana su i nova vozila: bager, furgon, kombi i nekoliko terenskih vozila; JKP „Gradska tržnica“, GAS - Gradska agencija za saobraćaj, Apotekarska ustanova Kragujevac, JKP „Zelenilo“, osnovano 1952. godine sa ciljem proizvodnje i prodaje biljnog materijala i pružanje usluga iz oblasti pejzažne arhitekture. I oni koji nisu ovaj grad poznavali, mogli su ga na ovaj način predstavljajući njegovih žitelja, dece i odraslih kroz vitalne gradske institucije, upoznati i zavoleti. Ovo nije bila samo nepregledno duga povorka svih onih koji su želeli da budu deo ove fešte, već pre svega vesela, razdragana grupa građana ponosna na svoj grad i njegovu slavnu istoriju.

Više fotografija na našij Facebook stranici: www.facebook.com/topsrbija